

SPIS TREŚCI

Informacje o autorach	13
Wstęp	17

ROZDZIAŁ I

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH ELEMENTÓW SYSTEMU PRAWNEGO UNII EUROPEJSKIEJ. 21

1. Pojęcia Unii Europejskiej, wspólnot, prawa europejskiego i rynku wewnętrznego	21
2. Pojęcia Rady, Rady Europejskiej i Rady Europy.	24
3. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.	25
4. Pierwotne i wtórne prawo Unii Europejskiej	26
5. Charakterystyka wybranych źródeł prawa wtórnego.	27
6. Zasada bezpośredniego skutku prawa unijnego	28
7. Zasada pierwszeństwa prawa unijnego	29
8. Podział kompetencji pomiędzy Unię Europejską a państwa członkowskie.	31
9. Obywatelstwo Unii Europejskiej, ochrona praw człowieka oraz zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową jako tło funkcjonowania swobód rynku wewnętrznego	33

ROZDZIAŁ II

MIĘDZYNARODOWA WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA, PRZESŁANKI, PODSTAWOWE POJĘCIA I KATEGORIE, KORZYŚCI Z WYMIANY ORAZ ELEMENTY POLITYKI HANDLOWEJ. 35

1. Pojęcie i przesłanki oraz korzyści międzynarodowej wymiany handlowej 35
2. Rozliczenia w handlu zagranicznym i kurs walutowy 41
3. Bilans handlu zagranicznego, bilans płatniczy 43
4. Wybrane zagadnienia polityki handlowej. 46

ROZDZIAŁ III

WSPÓLNA POLITYKA HANDLOWA UNII EUROPEJSKIEJ 55

1. Ewolucja wspólnej polityki handlowej 55
2. Zakres działań Unii Europejskiej w ramach Wspólnej Polityki Handlowej. 57
3. Instrumenty wspólnej polityki handlowej. 58
 - 3.1. Instrumenty taryfowe 59
 - 3.2. Instrumenty jednostronne 60
 - 3.2.1. Postępowanie w celu eliminacji barier handlowych. 60
 - 3.2.2. Środki antydumpingowe. 61
 - 3.2.3. Środki wyrównawcze. 63
 - 3.2.4. Środki ochronne przed nadmiernym importem 64
4. Ogólny system preferencji taryfowych 65
5. Umowy międzynarodowe 67

ROZDZIAŁ IV

UNIA EUROPEJSKA A ŚWIATOWA ORGANIZACJA HANDLU (WTO) 71

1. Wprowadzenie. 71
2. Multilateralne negocjacje handlowe 73
3. Źródła prawa WTO. Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu . . 74
4. WTO jako organizacja międzynarodowa 76

5. Filary WTO	79
5.1. Wstęp	79
5.1. GATT	79
5.1.1. Wprowadzenie	79
5.1.2. Struktura i przedmiot regulacji GATT	80
5.1.3. GATT i pozostałe porozumienia zawarte w załączniku 1A	81
5.2. GATS	82
5.3. TRIPS	83
6. Zasady prawa WTO	85
7. Rozstrzyganie sporów w WTO	87
7.1. System rozstrzygania sporów WTO	87
7.2. Sankcje w ramach WTO	88
8. Unia Europejska w Światowej Organizacji Handlu	88

ROZDZIAŁ V

SWOBODA PRZEPLYWU TOWARÓW 97

1. Pojęcie towaru w prawie Unii Europejskiej.	97
2. Elementy zasady swobodnego przepływu towarów.	98
3. Zakaz wprowadzania ceł przywózowych i wywózowych oraz opłat o skutku równoważnym do ceł.	99
4. Zakaz wprowadzania dyskryminacyjnego lub protekcyjnego opodatkowania	100
5. Zakaz wprowadzania ograniczeń ilościowych i środków o skutku równoważnym, w przywozie i wywozie towarów	103
6. Dopuszczalne ograniczenia swobody przepływu towarów	112
7. Wyczerpanie praw własności przemysłowej a swoboda przepływu towarów.	118

ROZDZIAŁ VI

SWOBODA PRZEPLYWU KAPITAŁU 127

1. Geneza i podstawy prawne zasady swobody przepływu kapitału i płatności	127
2. Pojęcie kapitału i płatności	131

3. Ograniczenia zasady swobodnego przepływu kapitału	132
3.1. Klauzule ochronne	133
3.2. Środki derogacyjne	133
3.3. Nadrzędne wymogi interesu publicznego	135
3.4. Test proporcjonalności	136
4. Stosowanie zasady swobodnego przepływu kapitału w stosunkach pomiędzy państwami członkowskimi a państwami trzecimi	137

ROZDZIAŁ VII

ZASADA SWOBODY PRZEPŁYWU PRACOWNIKÓW	141
1. Zakres działań Unii Europejskiej w zakresie stosunków pracy	141
2. Zasada swobody przepływu pracowników w systemie prawnym Unii Europejskiej	143
3. Pojęcie pracownika w prawie unijnym	144
4. Podstawowe prawa pracowników	146
4.1. Prawo swobodnego przemieszczania się i pobytu	146
4.1.1. Podmiotowy zakres prawa swobodnego przemieszczania się i pobytu	146
4.1.2. Prawo wjazdu i wyjazdu	148
4.1.2.1. Prawo wyjazdu	148
4.1.2.2. Prawo wjazdu	149
4.1.3. Prawo pobytu	149
4.1.3.1. Prawo pobytu przez okres nie przekraczający trzech miesięcy	149
4.1.3.2. Prawo pobytu przez okres przekraczający trzy miesiące	150
4.1.3.3. Prawo stałego pobytu	152
4.1.4. Ograniczenia prawa wjazdu i pobytu	153
4.2. Prawo dostępu do zatrudnienia na niedyskryminujących warunkach	155
4.2.1. Ogólna charakterystyka zasady równego dostępu do zatrudnienia	155
4.2.2. Zakaz dyskryminacji bezpośredniej	156
4.2.3. Dyskryminacja pośrednia i środki niedyskryminujące, które istotnie ograniczają dostęp do rynku	157
4.2.4. Sprawa Bosmana jako przykład zastosowania zasady równego dostępu do zatrudnienia	159
4.3. Prawo osób zatrudnionych do równego traktowania	161
5. Odmienności związane z zatrudnieniem w administracji publicznej	164

**SWOBODY RYNKU WEWNĘTRZNEGO A ZAKAZ
DISKRYMINACJI W PRAWIE UNII EUROPEJSKIEJ 167**

1. Ogólna charakterystyka zakazu dyskryminacji w prawie Unii Europejskiej 167
2. Zakaz dyskryminacji ze względu na płeć 171
 - 2.1. Artykuł 157 TFUE. 171
 - 2.2. Dyrektywa 2006/54 172
3. Zakaz dyskryminacji z uwagi na kryteria inne niż płeć 176

ROZDZIAŁ IX

**SWOBODY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI Z PRZEPŁYWU OSÓB
NIE BĘDĄCYCH PRACOWNIKAMI ANI PRZEDSIĘBIORCAMI . . 181**

1. Uwagi wstępne 181
2. Pojęcie swobody przedsiębiorczości 182
2. Zakres podmiotowy swobody przedsiębiorczości 185
4. Uprawnienia akcesoryjne 188
5. Dopuszczalne ograniczenia swobody przedsiębiorczości 188
6. Przepływ osób nie będących przedsiębiorcami ani pracownikami 190

ROZDZIAŁ X

SWOBODA ŚWIADCZENIA USŁUG 193

1. Uwagi wstępne 193
2. Pojęcie usługi w prawie Unii Europejskiej 194
3. Zakres podmiotowy swobody świadczenia usług 198
4. Zakres przedmiotowy swobody świadczenia usług 198
5. Dopuszczalne ograniczenia swobody świadczenia usług 201
6. Świadczenie usług uznawanych przez niektóre państwa członkowskie za nielegalne 203
7. Prace nad nową „dyrektywą usługową” i jej przyjęcie w 2006 r. 204

KOORDYNACJA SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA

SPOŁECZNEGO I WZAJEMNE UZNAWANIE KWALIFIKACJI. 211

1. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego	211
1.1. Głębokość integracji na płaszczyźnie systemów zabezpieczenia społecznego	211
1.2. Zakres podmiotowy	212
1.3. Zakres przedmiotowy	212
1.4. Filary mechanizmu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. . .	213
2. Uznawanie kwalifikacji zawodowych.	215
2.1. Wzajemne uznawanie kwalifikacji a swoboda przepływu pracowników, przedsiębiorczości i świadczenia usług	215
2.2. Uznawanie kwalifikacji niezbędnych do uzyskania dostępu do zawodów regulowanych.	216
2.2.1. Zasady ogólne	216
2.2.2. Uznawanie kwalifikacji na gruncie zasady swobody świadczenia usług. . .	217
2.2.3. Uznawanie kwalifikacji na gruncie zasady swobody przedsiębiorczości. . .	217
2.2.3.1. Ogólny system uznawania kwalifikacji.	217
2.2.3.2. System automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie doświadczenia zawodowego	218
2.2.3.3. System automatycznego uznawania kwalifikacji na podstawie koordynacji minimalnych wymagań w zakresie kształcenia	219
2.2.4. Uznawanie innych kwalifikacji.	219
2.2.5. Uznawanie kwalifikacji uzyskanych w państwach nie należących do Unii . .	220

ROZDZIAŁ XII

ZASADY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI ZAWODOWEJ

PRZEZ PRAWNIKÓW ZAGRANICZNYCH

Z PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UE W POLSCE 223

1. Dostęp do zawodów adwokata, radcy prawnego i notariusza w państwach członkowskich UE a posiadanie obywatelstwa krajowego	223
2. Zasady świadczenia przez zagranicznych adwokatów i radców prawnych z Unii Europejskiej pomocy prawnej w Polsce	228

2.1.	Implementacja dyrektyw dotyczących świadczenia przez prawników zagranicznych pomocy prawnej do prawa Rzeczypospolitej Polskiej.	228
2.2.	Pojęcie prawnika w Ustawie o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.	229
2.3.	Wykonywanie stałej praktyki.	230
2.4.	Wpis prawnika zagranicznego na polską listę adwokatów lub radców prawnych.	233
2.5.	Świadczenie prawniczych usług transgranicznych.	234